

Anonymizované znenie

Preklad

C-522/22 – 1

Vec C-522/22

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

4. august 2022

Vnútroštátny súd:

Landgericht Frankfurt am Main

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

17. jún 2022

Žalobca:

GE

Žalovaná:

British Airways Plc

Landgericht Frankfurt am Main (Krajinský súd Frankfurt nad Mohanom, Nemecko) [omissis]

[omissis]

Uznesenie

V sporovej právnej veci

GE, [omissis] Berlín,

žalobca

[omissis]

proti

British Airways Plc [omissis], [omissis] Frankfurt nad Mohanom,

žalovaná

[omissis]

24. občianskoprávny senát Landgericht Frankfurt am Main (Krajinský súd Frankfurt nad Mohanom) [omissis]

rozhodol:

I. Súd podľa článku 267 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, naposledy zmenenej článkom 2 rozhodnutia Európskej rady 2012/419/EÚ z 11. júla 2012, [ktorým sa mení a dopĺňa štatút Mayotte vo vzťahu k Európskej únii] (Ú. v. EÚ L 204, s. 131) predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie nasledujúce prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu práva Únie:

- 1) Má sa článok 8 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 7 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave) vykladať tak, že cestujúci, ktorý za let zaplatil sčasti vo vernostných míľach, môže od prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorý nie je jeho zmluvným partnerom, v tejto časti žiadať náhradu (iba) vo vernostných míľach?**
- 2) V prípade, že Súdny dvor zodpovie prvú otázku kladne:**

Bráni nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej je v prípade nesplnenia úhrady vo forme vernostných míľ v rozpore s príslušnou povinnosťou podľa článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave možné namiesto plnenia žiadať od prevádzkujúceho leteckého dopravcu náhradu škody alebo je cestujúci viazaný svojou pôvodnou žiadosťou o náhradu v podobe vernostných míľ?

3) V prípade, že Súdny dvor zodpovie prvú otázku záporne:

Má sa článok 8 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 7 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave v prípade, že cestujúci môže žiadať alebo dostane aj náhradu v peniazoch, vykladať tak, že ako náklady na letenku ... v cene, za ktorú získal letenku, cestujúci dostane od prevádzkujúceho leteckého dopravcu späť v peniazoch sumu, ktorá by cestujúcemu umožnila alebo by mu bola umožnila získať presmerovanie na konečné cieľové miesto za porovnateľných prepravných podmienok pri najbližšej príležitosti alebo v neskoršom dátume podľa želania cestujúceho za predpokladu voľných miest bez použitia vernostných míľ?

II. Súd konanie prerušuje.

Odôvodnenie:

I.

Základom sporu je nasledujúci skutkový stav:

Žalobca si 27. decembra 2020 u leteckého dopravcu Iberia [omissis] v rámci jednotnej rezervácie rezervoval lety z Frankfurtu nad Mohanom cez Londýn do Chicaga (USA). Žalovaná mala vykonať tak let BA901 4. marca 2021 z Frankfurtu nad Mohanom do Londýna v triede Business, ako aj nadväzujúci let BA295 v ten istý deň z Londýna do Chicaga v prvej triede.

Na zaplatenie letov žalobca použil 75 750 vernostných míľ zo svojej vernostnej karty vernostného programu Iberia (tzv. „avios“) a zaplatil doplatok vo výške 363,90 eura. Avios boli žalobcovi pripisované na jeho účet vo vernostnom programe leteckej spoločnosti Iberia na základe jeho členstva a predchádzajúcich rezervácií letov. [omissis] Ak by si lety rezervoval v peniazoch, musel by zaplatiť 8 677,90 eura. Za túto cenu boli k dispozícii príslušné lety.

Žalovaná 18. januára 2021 lety zrušila. Žalobca 18. januára 2021 e-mailom vyzval žalovanú, aby mu v lehote do 26. januára 2021 vrátila použité míle a doplatok. [omissis] Žalovaná 26. januára 2021 odmietla vrátiť žalobcovi míle a doplatok a odkázala ho na spoločnosť Iberia. [omissis] Žalobca 28. januára 2021 vyzval žalovanú tentoraz na zaplatenie sumy 8 677,90 eura. Žalovaná však 5. februára

2021 odmietla zaplatiť. Nato žalobca podal proti žalovanej žalobu okrem iného o zaplatenie 8 677,90 eura.

II.

Podľa ponímania vnútroštátneho súdu je pre tento právny spor v miere podstatnej pre rozhodnutie relevantné, ako sa má vykladať článok 8 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 7 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave, pretože žalobca má voči žalovanej nárok čo do dôvodu vyplývajúci z článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave po tom, ako žalovaná ako prevádzkujúci letecký dopravca zrušila let jednotne rezervovaný žalobcom, ktorý podľa článku 3 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave spadá do jeho oblasti pôsobnosti.

- 1) Preto by vnútroštátny súd svojou **prvou otázkou** chcel vedieť, ako sa má vykladať článok 8 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 7 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave v prípade platby za letenky (aj) vernostnými míľami. Je to potrebné na to, aby si vnútroštátny súd mohol vyjasniť, či má žalobca nárok na úhradu vernostných míľ alebo na náhradu v peniazoch podľa nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave.

Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave si cestujúci v prípade – ako v tomto prípade – zrušenia letu v zmysle článku 5 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave zo strany prevádzkujúceho leteckého dopravcu na lete, ktorý – ako v tomto prípade – podľa článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave spadá do oblasti pôsobnosti nariadenia, môžu vybrať medzi presmerovaním na konečné cieľové miesto, prepravením späť na východiskové letisko alebo podľa písm. a) – prvej zarážky – úhradou úplných nákladov na letenku v cene, za ktorú bola kúpená, ... do siedmich dní prostriedkami uvedenými v článku 7 ods. 3.

Avšak podľa ponímania súdu nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave s prihliadnutím na jeho znenie, systematiku a zmysel a účel nie je jednoznačné a doteraz nebolo rozhodnuté, či cestujúci, v tomto prípade žalobca, môže alebo dokonca musí požadovať od prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorý nie je jeho zmluvným partnerom, náhradu vo forme vernostných míľ, ak nimi „zaplatil“ let.

Javí sa, že znenie článku 8 ods. 1 písm. a) najskôr poukazuje na to, že za lety rezervované použitím vernostných míľ sa úhrada vždy musí vykonať v peniazoch, keďže sa hovorí o nákladoch na letenku a o cene, za ktorú bola letenka kúpená. Nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave však každopádne vychádza z toho, že platba za letenky sa v zmysle článku 2 písm. f) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave spravidla uskutočňuje v peniazoch, čo ukazuje aj odôvodnenie 13

nariadenia. Na druhej strane by sa pojem ceny a nákladov na letenku dal chápať aj v širšom zmysle ako protiplnenie, práve keď sa letenka berie ako dokument, v ktorom sú v tomto prípade uvedené aj *avios*. Okrem toho článok 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave odkazuje na článok 7 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave, ktorý upravuje prostriedky vyplácania náhrad po zrušení letu, veľkom meškaní priletu alebo odmietnutí nástupu do lietadla. V tomto ustanovení je stanovené, že náhrady sa v zásade vyplácajú v hotovosti, bankovým prevodom alebo šekom. Cestujúci však môže „s písomným súhlasom“ požiadať aj o náhradu vo forme cestovných poukážok a/alebo „iných služieb“. Pojem „iných služieb“ podľa ponímania súdu tým pádom zahŕňa aj vernostné míle. Odkaz na článok 7 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave podľa ponímania súdu zo systematického hľadiska svedčí v prospech možnosti cestujúceho alebo prípadne dokonca jeho (primárnej) povinnosti môcť žiadať náhradu vo vernostných míľach, ak bol let „zaplatený“ nimi. To by zodpovedalo cieľu náhrady, ktorý sleduje článok 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave. Skutočnosť, že nariadeniu o právach cestujúcich v leteckej doprave zároveň nie sú cudzie programy pre častého zákazníka, v rámci ktorých sa vydávajú vernostné míle, a že nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave sa uplatňuje práve na letenky kúpené prostredníctvom týchto programov, ďalej vyplýva aj z článku 3 ods. 3 druhej vety nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave. Aj to svedčí v prospech možnosti náhrady v míľach. A napokon aj v tomto prípade možno na výklad použiť odôvodnenia 1 a 4 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave. Podľa týchto odôvodnení je cieľom nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave vysoká úroveň ochrany cestujúcich v leteckej doprave. Ak si cestujúci zvolí podľa toho – ako v tomto prípade – náhradu v míľach, prevádzkujúci letecký dopravca by mal byť povinný túto voľbu rešpektovať.

Tento výklad však nie je úplne jednoznačný, pretože vysoká úroveň ochrany v spojení so znením článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave by mohla svedčiť v prospech náhrady v peniazoch, práve aj v prípade, keď sa cestujúci obracia na prevádzkujúceho leteckého dopravcu, s ktorým on v každom prípade nemá zmluvný vzťah. To by mohlo svedčiť v prospech toho, že prevádzkujúci letecký dopravca musí náhradu vždy plniť v peniazoch (tak napríklad: OLG Kolín nad Rýnom, uznesenie z 26. júla 2017, 17 U 69/15[*omissis*]). Citovaný OLG Kolín nad Rýnom v roku 2017 uznesením o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania z 26. júla 2017 podal na Súdny dvor prejudiciálnu otázku, ktorá bola následne vymazaná z registra SDEÚ.

- 2) Ak by z výkladu Súdneho dvora vyplynulo, že cestujúci môže od prevádzkujúceho leteckého dopravcu dostať náhradu vo vernostných míľach alebo je dokonca povinný žiadať náhradu (len) vo vernostných míľach, ak si nimi od svojho zmluvného partnera kúpil letenku, vzniká potom nadväzujúca **druhá otázka**, ktorá je podľa ponímania súdu podstatná pre

rozhodnutie a ktorú z tohto dôvodu formuloval, či nariadenie o právach cestujúcich bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej veriteľ, v tomto prípade cestujúci, na základe nesplnenia povinnosti zo zmluvného alebo zákonného záväzkového vzťahu, v tomto prípade z nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave, môže namiesto nesplneného plnenia žiadať náhradu škody (§ 280 ods. 1, ods. 3 v spojení s § 281 a 283 BGB), bez ohľadu na otázku, či je splnenie pre prevádzkujúceho leteckého dopravcu nemožné, čo žalovaná tvrdí, alebo či prevádzkujúci letecký dopravca neplní náhradu vo vernostných míľach napriek výzve.

Proti blokujúcemu účinku voči vnútroštátnemu právu v tomto smere svedčí najskôr to, že nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave chce upraviť minimálne práva iba vo svojej oblasti pôsobnosti (SDEU, rozsudok z 13. októbra 2011 – C-83/10 [*omissis*]- Aurora Sousa Rodriguez a i./Air France SA) a predstavuje samostatný súbor pravidiel, nevylučuje vnútroštátnu právnu úpravu. Aj odôvodnenie 22 popri označení vhodného orgánu pre presadenie práv výslovne pripúšťa konania podľa vnútroštátneho práva. Týmto smerom naznačuje aj článok 12 ods. 1 prvá veta nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave, podľa ktorej sa toto nariadenie uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté práva na ďalšiu náhradu (tak aj BGH NJW-RR 2010, 1641).

Ak by nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave malo blokujúci účinok, súd by v tomto prípade musel žalobu zamietnuť. Inak by sa podľa vnútroštátneho práva muselo posudzovať, aká škoda cestujúcemu vznikla v prípade nesplnenia náhrady vo vernostných míľach.

- 3) Naproti tomu, ak by Súdny dvor článok 8 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 7 ods. 3 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave v intenciách prvej prejudiciálnej otázky – v rozpore s očakávaniami – vyložil tak, že cestujúci vždy môže alebo dokonca musí požadovať od prevádzkujúceho leteckého dopravcu náklady na letenku v peniazoch, aj keď si let od svojho zmluvného partnera „zaplatil“ (čiastočne) použitím vernostných míľ, vzniká podľa ponímania súdu – v tomto prípade – tretia otázka, ako sa vypočíta hodnota vernostných míľ a tým aj výška náhrady. Zodpovedanie tejto otázky (opäť) závisí od toho, ako sa majú vykladať pojmy nákladov na letenku a ceny v článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave.
 - (1) Jednou z možností by bolo, v súlade s právnym ponímaním žalovanej, zistiť skutočnú trhovú hodnotu vernostných míľ a podľa toho túto hodnotu stanoviť ako náklady na letenku v zmysle článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave použiť hodnotu, za ktorú by bol cestujúci schopný znovu si zaobstarať čiastočne použité vernostné míle, pokiaľ existuje možnosť kúpiť si vernostné míle.

V prospech tohto výkladu svedčí podľa ponímania súdu skutočnosť, že cestujúci je podobne ako v prípade úhrady nákladov na letenku, keď lety zaplatil v peniazoch, koniec koncov uvedený do takej majetkovej situácie, v akej bol pred rezerváciou letu (negatívny záujem). To je, ako už bolo vysvetlené, práve zmyslom a účelom článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave pri ohraničení náhrad.

Výsledkom tohto výkladu by bolo, že v tomto prípade by žalobca v prípade kúpy *avios* u spoločnosti Iberia, o ktorej žalovaná tvrdí, že je možná, za jednotkovú „cenu“ vo výške približne 0,018 až 0,0187 eura získal úhradu sumy vo výške 1 363,50 eura až 1 416,53 eura.

- (2) V rámci výkladu by ďalej bolo možné pomocou právnej myšlienky z (vnútroštátneho) práva náhrady škody v zmysle § 249 a nasl. BGB určiť hodnotu vernostných míľ tak, ako by vyzerala, keby si cestujúci bez použitia vernostných míľ rezervoval presmerovanie za porovnateľných prepravných podmienok na jeho konečné cieľové miesto pri najbližšej príležitosti alebo v neskoršom dátume podľa želania cestujúceho, za predpokladu voľných miest (pozitívny záujem). Cestujúci by tým bol v rámci úhrady nákladov na letenku uvedený do stavu, ako keby prevádzkujúci letecký dopravca let nezrušil.

V neprospech tohto výkladu naopak svedčí skutočnosť, že v článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave nie je upravený vôbec žiadny nárok na náhradu škody nad rámec náhrady. S prihliadnutím na odôvodnenie 13 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave je zmyslom a účelom článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave zabezpečiť, aby cestujúci dostal späť svoje cestovné. V prospech toho svedčí aj to, že cestujúci si práveže výslovne nezvolil presmerovanie v zmysle článku 8 ods. 1 písm. b) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave, a teda už nechce byť prepravený na svoje konečné cieľové miesto.

Na druhej strane, už zrušenie letu je porušením práv cestujúceho vyplývajúcich z nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave a o porušení povinnosti vyplývajúcej z článku 9 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave už SDEÚ rozhodol, že v prípade nesplnenia starostlivosti je cestujúci oprávnený požadovať od prevádzkujúceho leteckého dopravcu, aby mu nahradil sumu, ktorú vynaložil namiesto prevádzkujúceho leteckého dopravcu (SDEÚ, rozsudok z 31. januára 2013 – C-12/11 [*omissis*] – Denise McDonagh/Ryanair Ltd.). Okrem toho sa vo vnútroštátnej judikatúre a literatúre kontroverzne diskutuje o tom, či priamo z článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave vyplýva nárok cestujúceho na náhradu nákladov vynaložených na náhradnú prepravu alebo nie [*omissis*].

Tento výklad by v tomto prípade viedol k tomu, že žalobca môže od žalovanej žiadať náhradu 8 677,90 eura.

- (3) Ďalej by sme mohli zastávať stanovisko, že vernostné míle nemajú vôbec žiadnu „hodnotu“. S prihliadnutím na znenie článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave by sa to dalo odôvodniť tým, že cestujúci v prípade použitia vernostných míľ, ktoré mu boli dané k dispozícii a ktoré si „zarobil“, len samotným predchádzajúcim rezervovaním letov práveže nezaplatil za letenku vôbec žiadnu cenu a v súlade s tým sa mu ani nič nemusí nahrádzať.

Avšak proti tomu svedčí skutočnosť, že európsky normotvorca – ako už bolo vysvetlené – rozšíril uplatniteľnosti nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave práve na situácie a potvrdené rezervácie, resp. letenky, ktoré prevádzkujúci letecký dopravca vydal v rámci programov pre častého zákazníka (článok 3 ods. 3 druhá veta nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave). Nariadenie o právach cestujúcich v leteckej doprave tým podľa ponímania súdu vyjasňuje, že za takto získané letenky cestujúci v každom prípade predtým poskytol nejaké protiplnenie svojmu zmluvnému partnerovi.

Avšak tento výklad by viedol k tomu, že žalobca by v tomto prípade dostal úhradu len za sumu vo výške 363,90 eura, resp. takúto sumu by mu prisúdil rozsudok.

- (4) Ďalšia možnosť výpočtu náhrady nákladov na letenku v hotovosti v prípade predchádzajúceho využitia vernostných míľ by spočívala v tom, že cestujúcemu bude v peniazoch uhradená tá suma, ktorú by potreboval na to, aby voči svojmu zmluvnému partnerovi – v tomto prípade spoločnosti Iberia – získal späť počet vernostných míľ rezervovaním letov. Avšak tento výklad by podľa ponímania súdu vo výsledku viedol k nadmernej kompenzácii cestujúceho, ktorú už nepokrýva zmysel a účel článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave a odôvodnenia 13 nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave, a to v tej podobe, že cestujúci by prostredníctvom náhrady fakticky bezplatne získal lety, resp. by dokonca získal ďalšie lety na náklady prevádzkujúceho leteckého dopravcu.

[omissis]